

Groen: de noodzakelijke behoefte voor de binnenstad

Door Tanja van der Knoop, Green City Buzz

De coronacrisis heeft de manier waarop wij onze leefomgeving gebruiken drastisch veranderd. Doordat we vaker thuiswerken, in en om huis recreëren en de vakanties naar het buitenland zijn omgeruild voor een vakantie in Nederland, zijn we sterker verbonden aan onze directe leefomgeving. Het veranderende gebruik van deze ruimtelijke leefomgeving, brengt ook andere eisen met zich mee. De aanwezigheid van groen in de ruimtelijke leefomgeving is tijdens de coronacrisis extra onderstreept. De overvolle stadsparken en het intensieve gebruik van de groene recreatiegebieden in de direct omgeving van de stad tijdens de intelligente lock-down vormen het bewijs dat we een sterke behoefte hebben aan groen en het daardoor een essentieel onderdeel is van de directe leefomgeving.

Creëren van een paradijselijke omgeving

Naast het feit dat we een sterke behoefte hebben aan groen in ons dagelijks leven, levert groen ook andere voordelen op. De voordelen van een groene leefomgeving zijn zeer divers. Groen verhoogt bijvoorbeeld de klimaatbestendigheid van de binnenstad. Door groen te gebruiken als buffer voor extreme regenbuien en als instrument om de binnenstad te verkoelen tijdens extreme hitte, blijft de binnenstad een aantrekkelijk verblijfsgebied tijdens iedere weersomstandigheid. Verder levert groen een grote bijdrage aan de leefbaarheid en gezondheid van inwoners van de binnenstad. Onderzoek heeft aangetoond dat een groene omgeving onder andere beweging stimuleert, agressie sterk doet afnemen en ervoor zorgt dat depressies minder vaak voorkomen. Groen vormt daarnaast ook een middel om beleving in de binnenstad te creëren en bezoekers naar de binnenstad te verleiden. De coronacrisis heeft de druk op de binnenstad, en met name de commerciële functies in de binnenstad, verhoogd. Het investeren in een groene beleving in de binnenstad, waarbij ieder jaargetijde een andere beleving waar te nemen is, maakt van de binnenstad een paradijselijke omgeving waar bezoekers graag willen komen, langer verblijven en uiteindelijk meer besteden. Groen is daardoor een kans voor herwaardering en toekomstbestendigheid van de binnenstad.

Vergroening vraagt om een andere aanpak

Het vergroenen van de binnenstad staat niet in iedere binnenstad hoog op de agenda, en nu heeft het zeker weinig aandacht. Dit is logisch omdat de prioriteiten nu elders liggen. Toch kan groen ook de oplossing bieden voor de huidige problematiek. Dit vraagt echter om een andere aanpak dan in veel situaties nu het geval is, waarbij

geïnvesteerd wordt in enkele groene ‘showcases’ en er geen structurele aanpak is. Beplanting vormt in veel gemeenten een sluitpost en de structurele middelen voor vergroening zijn beperkt. Dit terwijl groen op de langere termijn juist zorgt voor een meerwaarde voor de binnenstad. Daarom is het essentieel om op een integrale manier naar de openbare ruimte te kijken. Het aanleggen en onderhouden van asfalt kost ook geld, ook indirect door bijvoorbeeld overlopende riolering en lagere grondwaterstranden met alle gevolgen van dien. Als je groen op een duurzame manier aanlegt en voorziet van een goede ondergrond, levert dit op termijn lagere beheerkosten op.

Bovendien zorgt groen voor hogere opbrengsten op tal van fronten, in tegenstelling tot asfalt. Denk hierbij aan de voordelen op het gebied van klimaat, gezondheid, uitstraling etc.. Het is hierdoor van belang dat de kosten en baten van vergroening worden gemeten en aantoonbaar worden gemaakt. De aantoonbare effecten helpen om op een andere manier naar de begroting voor de openbare ruimte te kijken.

Daarnaast vormt de vergroening van de openbare ruimte geen onderwerp voor participatie. We laten de kademuren langs het water in een binnenstad ook niet inrichten en bedenken door bewoners. Hiervoor worden technici ingezet en staat de kwaliteit voorop. Dit moet ook gelden voor het onderwerp groen. Groen is nadrukkelijk een vak dat moet worden uitgevoerd door professionals. Vakkennis moet worden ingezet om een integrale visie te formuleren voor het groen in de binnenstad, waardoor het uiteindelijk één geheel vormt en ook past bij de identiteit van de binnenstad. Door de toepassing van verschillende beplanting ontstaan er unieke belevenissen in de binnenstad, gedurende 365 dagen per jaar.

Door mandaat te vragen om één proefstukje te realiseren, kan aan bewoners, ondernemers en overige partijen duidelijk worden gemaakt wat het resultaat kan zijn en welke voordelen de vergroening kan opleveren. Vervolgens kan aan de hand van het proefstukje een discussie worden gevoerd met de partijen uit de binnenstad. Het organiseren van participatie is begrijpelijk, voornamelijk in de gedachte van de komende Omgevingswet, maar maakt het proces meer ingewikkeld en vertraagt het aanzienlijk. Participatie in een vroegtijdig stadium zorgt ervoor dat er veel tijd verloren gaat en de binnenstad heeft deze tijd niet.

Start een plan voor de binnenstad met groen

Corona heeft laten zien dat ieder mens een behoefte heeft aan groen in het dagelijks leven. Een groene omgeving vormt de omgeving waarin we ons prettig voelen en graag willen verblijven. Deze trend biedt een kans voor de binnenstad. Door de behoefte aan groen te laten landen in de binnenstad en te investeren in een kwantitatieve en kwalitatieve vergroening van de openbare ruimte wordt de aantrekkingskracht van de binnenstad op (potentiële) bezoekers vergroot. De binnenstad kan op een andere wijze waarde bieden aan ons dagelijks leven, waar ondernemers in de binnenstad van meeprofiteren. Een aantrekkelijke groene binnenstad levert uiteindelijk ook meer klanten op in de winkels, horeca en culturele instellingen. Het vergroenen van de binnenstad vraagt echter om een andere aanpak, waarbij groen niet moet worden gezien als sluitpost maar als verbindend element van de openbare ruimte.